

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : คัมภีร์สืวิชัยชาดก : ตรวจชำระและศึกษาวิเคราะห์
- ผู้วิจัย** : พระศรีวิสุทธิคุณ (มานพ ปิยสีโล)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : พระสุธีธรรมานุวัตร, ผศ.ดร., ป.ธ.๙, M.A., Ph.D.
 - : ดร. เสนาะ ผดุงฉัตร, ป.ธ.๙, พธ.บ., M.A.,
 - พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ ๓ ข้อ คือ (๑) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ประวัติ พัฒนาการ เนื้อหาและคุณค่าของคัมภีร์สืวิชัยชาดก (๒) เพื่อปริวรรตและตรวจสอบชำระคัมภีร์สืวิชัยชาดก จากต้นฉบับบาลีอักษรขอมและภาษาบาลีอักษรล้านนา เป็นภาษาบาลีอักษรไทย (๓) เพื่อแปล คัมภีร์สืวิชัยชาดกเป็นภาษาไทย

ผลการวิจัยพบว่า คัมภีร์สืวิชัยชาดก เป็นชาดกนอกนิบาต ซึ่งรวมอยู่ในปัญญาสาชดก (ชาดก ๕๐ เรื่อง) สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นพระพุทธรักขิต ภิกษุชาวเชียงใหม่เป็นผู้แต่ง เมื่อประมาณช่วงปี ๑๙๗๔-๒๐๖๘ แต่งในเชิงพรรณนาโดยใช้รูปแบบของคัมภีร์ชาดกในพระไตรปิฎก เป็นหลักในการดำเนินเรื่อง

คัมภีร์สืวิชัยชาดกประกอบด้วยเรื่องที่แบ่งเป็นกัณฑ์ ทั้งหมด ๑๗ กัณฑ์ คือ โภธิสัตตูปัตติกา ทารปรีเยสนกัณฑ์ เปยยาลกัณฑ์ อาปนการิตกัณฑ์ ลุททกัณฑ์ นิวัตนกัณฑ์ มหาราชกัณฑ์ นันทเสนกัณฑ์ ยุทธกัณฑ์ หัตถาคตกัณฑ์ สืวิชัยกัณฑ์ หัตถิทานกัณฑ์ วนคตกัณฑ์ กุมารกัณฑ์ (๑) สีเวยยเทวีกัณฑ์ กุมารกัณฑ์ (๒) เทวิทานกัณฑ์ มหาสมาคมกัณฑ์ นครปเวสนกัณฑ์ และสโมธานกถา

คัมภีร์สืวิชัยชาดกได้กล่าวถึงทานบารมีของพระพุทธเจ้า สมัยที่พระองค์ทรงเสวยพระชาติเป็นพระโภธิสัตว์พระนามว่าสืวิชัยราชกุมาร ผู้แต่งได้พรรณนาความเหมือนเล่านิทาน ประกอบด้วย ๕ เรื่องใหญ่ ในระหว่างนี้ได้แทรกเรื่องเล็ก และในระหว่างเรื่องเล็กได้แทรกเรื่องย่อยเพื่อความต่อเนื่องของเรื่อง ตอนท้ายของคัมภีร์มีลักษณะเป็นพระเวสสันดรชาดก และประชุมชาดก (สโมธาน) เป็นบุคคลร่วมสมัยกับพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน

คัมภีร์สืวิชัยชาดกสะท้อนถึงคตินิยม ความเชื่อเชิงจริยธรรมและศาสนธรรมของคนไทยในสมัยที่แต่ง ทั้งที่เป็นคติความเชื่อค่านิยมของผู้ปกครองและประชาชนอีกด้วย คัมภีร์สืวิชัยชาดกเป็นชาดกสอนธรรมโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในฐานะกลุ่มชนที่สำคัญในสังคม คือกษัตริย์ เสนาบดี ทหาร เศรษฐี พ่อค้า และนักปราชญ์ จึงนับว่ามีคุณค่าทั้งด้านวรรณคดี คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คุณค่าด้านประวัติศาสตร์ และคุณค่าด้านประเพณีปฏิบัติ

Dissertation Title : Sivijayajātaka : Edition and Analytical Study
Researcher : Phrasrivisuddhikun (Manop Piyasīlo)
Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Studies)
Thesis Supervisory committee
: Asst. Prof. Dr. Phra Suthithammanuwat (Thiab
Siriñān□o), Pāli IX, M.A. (Pali & Sanskrit), Ph.D.
(Pāli)
: Dr. Sanoh Phadoongchatra Pāli IX, B.A., M.A., Ph.D.
(Buddhist Studies)
Date of Gradation: 27 February 2014

Abstract

This research is of 3 objectives, namely;- 1. to analytically study the development of the essence and the value of the Sivijayajātaka 2. to critically edit the Sivijayajātaka from the Pāli original manuscript in Khom Alphabets and Lānnā Alphabets into Pāli Thai Alphabets 3. to translate Sivijayajātaka scripture into Thai language.

From the research, it is found that Sivijayajātaka Scripture is the Jātaka outside the Nipāta which is included in Paññāsa-Jātaka (50 stories). It can be assumed that Ven. Phra Buddhakakkhita Thera, the Chaingmai' monk, was the monk who composed this Sivijayajātaka in about 1974-2068 B.E. It was composed in the pattern of description by using the pattern of Jātaka in the Tipitaka as the principle in carrying out the story.

Sivijayajātaka Scripture consists of the stories which are divided into 17 Kaṇḍas, namely;- Bodhisattuppattikathā, Dārapariyesanakaṇḍa, Peyyāla kaṇḍa, Āpanakāritakaṇḍa, Luddakakaṇḍa, Nivattanakaṇḍha, Mahārājakaṇḍha, Nandasenaṇḍa, Yuddhakaṇḍa, Hatthāgakaṇḍa, Sivijayakaṇḍa, Hatthidāna-kaṇḍa, Vanagataṇḍa, Kumārakaṇḍa (1), Siveyyadevīkaṇḍa, Kumārakaṇḍa (2), Vevidānakaṇḍa, Mahāsamāgamakaṇḍa, Nagarapavesanakaṇḍa and Samodhānakathā.

The Buddha's perfection was mentioned in Sivijayajātaka Scripture at the age when he was Bodhisattva named Sivijaya Rājakumāra, the composer of the Scripture explained the text as he told the tales of main 5 stories. The composer added little stories for the continuation of the story. At the final scripture there was Vessantarajātaka and the groups of Jātakas (samodhāna) in which there were the people at the Buddha's time.

The Sivijayajātaka Scripture reflected the inspiration of the believed in the pattern of ethics and the Thai people's Religious Doctrines at the time of composition. This fact also included the ways of belief and the popularity possessed by the administrations and the people. Sivijayajātaka Scripture is the

one to teach the Dhammas especially to those who are in the important group of people in the societies:- the King, the high ranking officers, the military officers, the millionaire, the merchants and the learned people. Thus, it is regarded as the valuable thing on the side of literature literary arts, history and of enriching the mindfulness and the wisdom.